

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ – 4101-17-02/2013

P/13/069

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/13/069 – Wpływ likwidacji szkół publicznych na warunki realizacji zadań oświatowych gmin.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie

Kontroler

Kontrolę, na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, przeprowadził Jarosław Tarasewicz, st. inspektor k.p. upoważnienie do kontroli nr 87869 z 12.09.2013 r.

(dowód: akta kontroli str.1)

Jednostka
kontrolowana

Urząd Gminy Świdwin², ul. Plac Konstytucji 3 Maja 1, 78-300 Świdwin.

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Wójtem Gminy Świdwin jest od dnia 1 grudnia 2010 r. Pan Zdzisław Pawelec.
(dowód: akta kontroli str. 5)

1.

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie³, ocenia warunki kształcenia uczniów i realizację zadań oświatowych w Gminie Świdwin po likwidacji szkół w latach szkolnych 2010/2012 – 2013/2014 (do czasu kontroli).

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli oceniła pozytywnie:

- przeprowadzoną, zgodnie z obowiązującym trybem likwidację 4 szkół,
- umożliwienie uczniom zlikwidowanych szkół spełnienia obowiązku szkolnego w szkołach publicznych tego samego typu prowadzonych przez Gminę,
- zapewnienie uczniom zlikwidowanych szkół odpowiednich warunków kształcenia w szkole przejmującej,
- utrzymanie kwalifikacji zawodowych nauczycieli w szkołach przejmujących na poziomie szkół zlikwidowanych,
- zapewnienie wszystkim uprawnionym uczniom bezpłatnego dowozu do szkół,
- oszczędności w wydatkach na zadania oświatowe, związanych z likwidacją szkół.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja gminnej sieci szkół i warunki kształcenia uczniów w roku szkolnym 2013/2014.

Opis stanu faktycznego

1.1. Zapewnienie uczniom zlikwidowanych szkół możliwości kontynuowania nauki w innych szkołach publicznych tego samego typu.

1.1.1. W okresie objętym kontrolą (2011 – 28.10.2013) gmina Świdwin nie prowadziła przedszkoli.

¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82 ze zm., zwana dalej ustawą o NIK.

² dalej UG lub Gmina Świdwin, Regon:330043761

³ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

Gmina prowadziła i finansowała ze swojego budżetu 2 Zespoły Szkół: w Bierzwnicy i Lekowie⁴:

a/Zespół Szkół w Bierzwnicy składał się z:

- Szkoły Podstawowej w Bierzwnicy z 6 oddziałami szkolnymi (88 uczniów) i 1 oddziałem przedszkolnym (25 wychowanków);
- Gimnazjum w Bierzwnicy z 3 oddziałami szkolnymi (50 uczniów);

b/Zespół Szkół w Lekowie składał się z:

- Szkoły Podstawowej w Lekowie z 6 oddziałami szkolnymi (131 uczniów) i 2 oddziałami przedszkolnymi (47 wychowanków);
- Publicznej Szkoły Podstawowej w Lekowie, Szkoły Filialnej w Oparznie z 4 oddziałami szkolnymi (50 uczniów) i 1 oddziałem przedszkolnym (23 wychowanków);
- Gimnazjum w Lekowie z 4 oddziałami szkolnymi (82 uczniów)

Gmina Świdwin nie prowadziła w kontrolowanym okresie innych placówek oświatowych i oświatowych jednostek organizacyjnych.

Gmina nie utworzyła jednostki do obsługi ekonomiczno – administracyjnej szkół.

(dowód: akta kontroli str.)

1.1.2. Zakres zmian w gminnej sieci szkół publicznych w latach 2011, 2012 i 2013.

Realizując postanowienia art. 59 ust.1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty⁵, Rada Gminy Świdwin w dniu 8 lutego 2011 r. podjęła uchwały w sprawie zamiaru likwidacji z dniem 31 sierpnia 2011 r. Szkoły Podstawowej w Kłępczewie, Szkoły Podstawowej w Oparznie i Gimnazjum w Oparznie wchodzących w skład Zespołu Szkół w Oparznie i Szkoły Podstawowej w Rusinowie.

(dowód: akta kontroli str. 25 – 35)

W dniu 28 lutego 2011 r. Rada Gminy podjęła uchwały w sprawie uchylenia uchwał z dnia 8 lutego 2011 r. w sprawie zamiaru likwidacji Szkół Podstawowych w Kłępczewie i Rusinowie i Szkoły Podstawowej w Oparznie i Gimnazjum w Oparznie wchodzących w skład Zespołu Szkół w Oparznie.

(dowód: akta kontroli str.36 – 41)

W uzasadnieniu uchwał stwierdzono, że uchylenie uchwał nastąpiło ze względów proceduralnych: „zwołanie III sesji Rady Gminy Świdwin na dzień 8 lutego 2011 r. nastąpiło z naruszeniem art., 20 ust.1 zdanie 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z ze zm.) i § 24 uchwały Nr XXIII/175/2005 RG Świdwin z dnia 17 maja 2005 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Świdwin – członkowie Rady otrzymali zawiadomienia o sesji na 7 dni przed terminem posiedzenia ze wskazaniem daty, godziny i miejsca posiedzenia o raz proponowany porządek obrad, ale bez projektów uchwał. Projekty uchwał zostały przekazane radnym dopiero w dniu 3 lutego 2011 r.”

(dowód: akta kontroli str. 37,39,41)

Ponownie Rada Gminy Świdwin w dniu 28 lutego 2011 r. podjęła uchwały w sprawie zamiaru likwidacji z dniem 31 sierpnia 2011 r. Szkoły Podstawowej w Kłępczewie,

⁴ Dane za rok 2013 – 2014

⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, ze zm. – zwanej dalej ustawą o systemie oświaty

Szkoły Podstawowej w Oparznie i Gimnazjum w Oparznie wchodzących w skład Zespołu Szkół w Oparznie i Szkoły Podstawowej w Rusinowie.

(dowód: akta kontroli str. 42 – 50)

W dniu 29 kwietnia 2011 r. Rada Gminy Świdwin podjęła uchwały o likwidacji z dniem 31 sierpnia 2011 r. następujących szkół:

- Szkoły Podstawowej w Klęczewie,
- Szkoły Podstawowej w Oparznie i Gimnazjum w Oparznie wchodzących w skład Zespołu Szkół w Oparznie, (uchwała nr VI/69/2011 w której w §1 uchwalono: „z dniem 31 sierpnia 2011 r. likwiduje się – Szkołę Podstawową w Oparznie i Gimnazjum w Oparznie wchodzące w skład Zespołu Szkół w Oparznie. §2 Z dniem 31 sierpnia likwiduje się Zespół Szkół w Oparznie),
i
- Szkoły Podstawowej w Rusinowie oraz
- uchwałę w sprawie utworzenia Szkoły Filialnej w Oparznie podporządkowanej organizacyjnie Publicznej Szkole Podstawowej w Lekowie.

Uczniom zlikwidowanych szkół zapewniono możliwość kontynuowania nauki w Zespole Szkół w Lekowie prowadzonym przez Gminę.

(dowód: akta kontroli str. 51 – 59, 430 – 432)

W dniu 29 kwietnia 2011 r. Rada Gminy Świdwin podjęła uchwałę w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych i publicznych gimnazjów oraz ustalenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych i publicznych gimnazjów prowadzonych przez Gminę Świdwin.

(dowód: akta kontroli str. 60 – 62)

Podczas procesu likwidacji szkół została zaskarżona uchwała Rady Gminy Świdwin Nr VI/69/2011 z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie likwidacji szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół w Oparznie. Wojewódzki Sąd Administracyjny w Szczecinie wyrokiem z dnia 15 grudnia 2011 r. oddalił skargę w przedmiocie likwidacji ww. szkół. Następnie skarżąca złożyła skargę kasacyjną do Naczelnego Sądu Administracyjnego, który w wyroku z dnia 8 sierpnia 2012 r. uznał, że w postępowaniu kasacyjnym nie stwierdzono naruszenia przepisów postępowania, które mogły mieć istotny wpływ na wynik sprawy, Sąd uznał, że skargę kasacyjną należało uwzględnić poprzez uchylenie zaskarżonego wyroku oraz stwierdzenie, że zaskarżona uchwała Rady Gminy Świdwin z dnia 29 kwietnia 2011 r. nr VI/69/2011 w sprawie likwidacji szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół w Oparznie została wydana z naruszeniem prawa i zasądził na rzecz skarżącej kwotę 1000 zł. tytułem kosztów postępowania.

Art. 147 § 1. Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (ppsa)⁶ stanowi, że: sąd uwzględniając skargę na uchwałę lub akt, o których mowa w art. 3 § 2 pkt 5 i 6, stwierdza nieważność tej uchwały lub aktu w całości lub w części albo stwierdza, że zostały wydane z naruszeniem prawa, jeżeli przepis szczególny wyłącza stwierdzenie ich nieważności.

Przepisem szczególnym w opisywanej sytuacji jest art. 94 § 1 ustawy o samorządzie gminnym (usg)⁷, który stanowi, że: nie stwierdza się nieważności uchwały lub zarządzenia organu gminy po upływie jednego roku od dnia ich podjęcia, chyba że uchybiono obowiązkowi przedłożenia uchwały lub zarządzenia w terminie określonym w art. 90 ust. 1, albo jeżeli są one aktem prawa miejscowego.

2. Jeżeli nie stwierdzono nieważności uchwały lub zarządzenia z powodu upływu terminu określonego w ust. 1, a istnieją przesłanki stwierdzenia nieważności, sąd administracyjny orzeka o ich niezgodności z prawem. Uchwała lub zarządzenie

⁶ Dz. U. Nr 153, poz. 1270 ze zm. Obecnie Dz. U. z 2012 r. poz. 270

⁷ t. j. Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591

tracą moc prawną z dniem orzeczenia o ich niezgodności z prawem. Przepisy kodeksu postępowania administracyjnego co do skutków takiego orzeczenia stosuje się odpowiednio.

Z powyższego wynika, że NSA nie mógł stwierdzić nieważności uchwały z uwagi na upływ roku od daty jej podjęcia, a nie powstały inne przesłanki dla stwierdzenia jej nieważności, bowiem NSA wydał wyrok w dniu 8 sierpnia 2012 r. natomiast zaskarżona uchwała została uchwalona w dniu 29 kwietnia 2011 r. A zatem uchwała jest ważna.

(dowód: akta kontroli str. 63 – 107,235)

Zachodniopomorski Kurator Oświaty po rozpatrzeniu wniosków Wójta Gminy Świdwin w przypadku likwidacji Szkoły Podstawowej w Oparznie oraz Gimnazjum w Oparznie wchodzących w skład Zespołu Szkół w Oparznie, oraz Szkoły Podstawowej w Kłępczewie i Szkoły Podstawowej w Rusinowie w dniu 7 marca 2011 r. wydał pozytywną opinię w uzasadnieniu podając, że (...) „przed wydaniem opinii, o której mowa w art. 59 ust.2 ustawy o systemie oświaty organ przygotowujący opinię dotyczącą zamiaru likwidacji szkoły dokonał analizy przesłanek formalnych i prawnych dotyczących likwidacji szkoły publicznej i postanowił pozytywnie zaopiniować wniosek Wójta Gminy Świdwin w sprawie likwidacji szkoły(...)”.

(dowód: akta kontroli str. 373 – 378)

Zakładowa Organizacja Związkowa NSZZ „Solidarność” Pracowników Oświaty i Wychowania po rozpatrzeniu wniosków Wójta Gminy Świdwin w przypadku likwidacji Szkoły Podstawowej w Oparznie oraz Gimnazjum w Oparznie wchodzących w skład Zespołu Szkół w Oparznie, oraz Szkoły Podstawowej w Kłępczewie i Szkoły Podstawowej w Rusinowie w dniu 25 lutego 2011 r. negatywnie zaopiniowała zamiar likwidacji ww. szkół stwierdzając, że (...)”nie akceptuje tak pochopnych i nieprzemyślanych decyzji, uderzających bezpośrednio w rodziców i dzieci z tych placówek, a także pracujących tam nauczycieli i pracowników administracji i obsługi”.

(dowód: akta kontroli str. 379)

Związek Nauczycielstwa Polskiego, Zarząd Oddziału w Świdwinie w takich samych co do merytorycznej treści opiniach z 7 lutego 2011 r. i 22 kwietnia 2011 r. różniących się tylko danymi dotyczącymi poszczególnych szkół nie wypowiedział się jednoznacznie czy pozytywnie czy też negatywnie opiniuje zamiar likwidacji szkół podstawowych w Kłępczewie i Rusinowie oraz Szkoły Podstawowej w Oparznie oraz Gimnazjum w Oparznie wchodzących w skład Zespołu Szkół w Oparznie. W przypadku Szkoły Podstawowej i Gimnazjum w Oparznie stwierdził (cytat dotyczy całej treści opinii): „W projekcie Uchwały Rady Gminy z dnia 29 kwietnia 2011 r. nr VI/69/2011 zawarty jest zamiar likwidacji Zespołu Szkół w Oparznie i utworzenie na jego miejsce Filii Szkoły Podstawowej w Oparznie o strukturze organizacyjnej I – VI i oddziale przedszkolnym, organizacyjnie podporządkowanej Szkole Podstawowej w Zespole Szkół w Lekowie. Uczniowie gimnazjum dowożeni będą do Publicznego Gimnazjum w Lekowie. Przyczyną likwidacji jest mała liczba uczniów, zajęcia są prowadzone w systemie klas łączonych, wzrost kosztów utrzymania szkoły. W uchwale brak jest informacji o zatrudnieniu pracowników obsługi. Nauczycielom ma być umożliwione przejście do pracy w innych szkołach. Na niezmiennym poziomie zostaje dowóz dzieci, opieka w trakcie dojazdu do placówki, dożywianie. Wydłuża się tylko droga dziecka do szkoły i z powrotem”.

(dowód: akta kontroli str.380 – 381)

Do zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Kłępczewie w roku szkolnym 2010/2011 uczęszczało 40 uczniów w tym 6 wychowanków do oddziału „0”. Z uwagi na małą liczbę uczniów nauka odbywała się w klasach łączonych. Szkoła liczyła 4 oddziały.

Kontynuowanie nauki uczniom i wychowankom szkoły zlikwidowanej zapewniono w Zespole Szkół w Lekowie. Dotyczyło to również dzieci uczęszczających do klas „0”.

Z uczniów i wychowanków, którzy uczęszczali do Szkoły Podstawowej w Kłępczewie, w roku 2011/2012 do SP w Lekowie, i Gimnazjum w Zespole Szkół w Lekowie uczęszczało odpowiednio 27 i 2 uczniów. Do innych szkół 10 uczniów – szkoła podstawowa i 4 uczniów – gimnazjum.

(dowód: akta kontroli str. 25 - 26,42 – 43,49 – 51,110)

Do zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Rusinowie w roku szkolnym 2010/2011 uczęszczało 46 uczniów w tym 11 wychowanków do oddziału „0”. Z uwagi na małą liczbę uczniów nauka odbywała się w klasach łączonych. Szkoła liczyła 4 oddziały.

Kontynuowanie nauki uczniom i wychowankom szkoły zlikwidowanej zapewniono w Zespole Szkół w Lekowie. Dotyczyło to również dzieci uczęszczających do klas „0”.

Z uczniów i wychowanków, którzy uczęszczali do Szkoły Podstawowej w Rusinowie, w roku 2011/2012 do SP w Lekowie, i Gimnazjum w Zespole Szkół w Lekowie uczęszczało odpowiednio 15 i 3 uczniów. Do innych szkół podstawowych 32 uczniów – szkoła podstawowa i 6 uczniów – gimnazjum.

(dowód: akta kontroli str. 33 – 35,45 – 47,52 – 54,111)

Do zlikwidowanego Zespołu Szkół w Oparznie w roku szkolnym 2010/2011 uczęszczało: do szkoły podstawowej 47 uczniów i 12 wychowanków do oddziału „0”. Łącznie uczniów i wychowanków w ww. roku szkolnym było 59. Z uwagi na małą liczbę uczniów nauka odbywała się w klasach łączonych. Szkoła Podstawowa liczyła 4 oddziały. Do gimnazjum uczęszczało 44 uczniów.

Kontynuowanie nauki uczniom i wychowankom szkoły zlikwidowanej zapewniono w Zespole Szkół w Lekowie - Szkole Podstawowej w Lekowie, Szkole Filialnej w Oparznie. Dotyczyło to również dzieci uczęszczających do klas „0” i gimnazjum w Zespole Szkół w Lekowie.

W roku szkolnym 2011/2012 do Szkoły Filialnej w Oparznie uczęszczało 75 uczniów a do innych szkół 5 uczniów, do Gimnazjum w Zespole Szkół w Lekowie uczęszczało 3 uczniów, a do innych szkół 2 uczniów.

(dowód: akta kontroli str. 28 – 32,40 – 41,48 – 50,112)

1.1.3. Reperkusje społeczne towarzyszące procesowi likwidacji i przekształceniu szkół.

W lutym 2011 r. przeprowadzona została przez Wójta Gminy Świdwin na potrzeby Rady Gminy analiza funkcjonowania oświaty w gminie Świdwin, opisana w uzasadnieniach do projektów uchwał w sprawie zamiaru likwidacji szkół. Analizę wskazywała na potrzebę zmian organizacyjnych w funkcjonującej sieci placówek oświatowych wobec zmieniającej się sytuacji demograficznej w gminie – malejąca liczba dzieci i uczniów w obwodach likwidowanych szkół, oraz wysokich kosztów utrzymania szkół i wynikającej z tego potrzeby zmian organizacyjnych. Analiza była przedmiotem konsultacji społecznych, związanych z procesem likwidacji szkół i ich przekształcenia. Projekty uchwał w sprawie zamiaru likwidacji szkół podstawowych w Kłępczewie i Rusinowie oraz likwidacji szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół w Oparznie były omawiane na spotkaniach, które odbyły się z radami pedagogicznymi SP oraz z mieszkańcami.

Podczas procesu likwidacji szkół została zaskarżona uchwała Rady Gminy Świdwin

Nr VI/69/2011 z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie likwidacji szkół wchodzących w skład Zespołu Szkół w Oparznie opisana w pkt 1.1.2. na str. 4 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str.25 – 35,42 – 50, 95,235)

1.1.4. Kształtowanie perspektywiczne liczby uczniów w obwodach zlikwidowanych szkół.

Opis stanu faktycznego

W oparciu o prowadzoną przez gminę ewidencję ludności ustalono, że:

Liczba dzieci w obwodzie zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Klęczewie urodzonych w 2005 r. wynosiła 6, w 2006 r. 4, w latach 2007 – 2010 odpowiednio: 4,5,8,7. W perspektywie czterech lat po likwidacji szkoły do roku 2015 nie nastąpi wzrost liczby uczniów, którzy będą rozpoczynać naukę. Obecna i prognozowana liczba uczniów w Szkole Podstawowej w Klęczewie miało tendencje spadkowe od 34 uczniów w roku 2011 do 31 uczniów w roku 2014 i 2015.

Liczba dzieci w obwodzie zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Rusinowie urodzonych w 2005 r. wynosiła 13, w 2006 r. 14, w latach 2007 – 2010 odpowiednio: 15,16,22,6. W perspektywie czterech lat po likwidacji szkoły do roku 2015 nastąpi wzrost liczby uczniów, którzy będą rozpoczynać naukę z 11 w 2011 r. do 16 w 2015 r.. Obecna i prognozowana liczba uczniów w Szkole Podstawowej w Rusinowie miało tendencje wzrostowe od 48 uczniów w roku 2011 do 69 i 76 uczniów w roku 2014 i 2015.

Liczba dzieci w obwodzie zlikwidowanej Szkoły Podstawowej w Oparznie urodzonych w 2005 r. wynosiła 11, w 2006 r. 14, w latach 2007 – 2010 odpowiednio: 15,13,14,10. W perspektywie czterech lat po likwidacji szkoły do roku 2015 nie nastąpi zasadniczy wzrost liczby uczniów, którzy będą rozpoczynać naukę: z 12 w 2011 r. do 13 w 2015 r. Obecna i prognozowana liczba uczniów w Szkole Podstawowej w Rusinowie miało tendencje wzrostowe od 52 uczniów w roku 2011 do 67 i 72 uczniów w roku 2014 i 2015.

(dowód: akta kontroli str.114 ,115,116,117)

1.1.5. Funkcjonowanie na terenie gminy szkół niepublicznych i szkół publicznych prowadzonych przez inne podmioty.

Opis stanu faktycznego

W latach 2011- 2013 (do czasu kontroli NIK) na terenie Gminy Świdwin nie było szkół niepublicznych i publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne lub osoby prawne niebędące j.s.t.

(dowód: akta kontroli str.109)

1.1.6. Plan sieci publicznych szkół podstawowych i gimnazjów funkcjonujących na terenie gminy.

Opis stanu faktycznego

Rada Gminy uchwałą Nr VI/71/2011 z dnia 29 kwietnia 2011 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych i publicznych gimnazjów oraz ustalenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych i publicznych gimnazjów prowadzonych przez Gminę Świdwin, powołując się na przepisy art. 14a ust 1 oraz art. 17 ust.4 ustawy o systemie oświaty⁸ oraz art. 40 ust. 1 ustawy o usg ustaliła plan sieci publicznych szkół podstawowych (Publicznej Szkoły Podstawowej w Lekowie, Publicznej Szkoły Podstawowej w Lekowie, Szkoły Filialnej w Oparznie i Publicznej Szkoły Podstawowej w Bierzwnicy) i gimnazjów prowadzonych przez Gminę (Publiczne Gimnazjum w Lekowie i Publiczne Gimnazjum w Bierzwnicy), a także określiła granice obwodów publicznych szkół podstawowych i gimnazjów. Zmienione zostały granice obwodu szkół przyjmującej uczniów ze szkół

⁸ J.t. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.)

zlikwidowanych – tj. Publicznej Szkoły Podstawowej w Lekowie, Publicznej Szkoły Podstawowej w Lekowie, Szkoły Filialnej w Oparznie i Gimnazjum w Lekowie wchodzących w skład Zespołu Szkół w Lekowie. Uchwała została opublikowana w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego Nr 71 poz. 1299.

Rada Gminy nie podjęła odrębnej uchwały ustalającej plan sieci oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych.

Funkcjonująca sieć szkół podstawowych i gimnazjów pokrywała się z planem przyjętym powołana wyżej uchwałą Rady Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 60 – 62, 387 – 429)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Urzędu Gminy, w opisanym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości

1.2. Zmiana warunków lokalowych i organizacyjnych nauczania uczniów po likwidacji szkoły.

1.2.1. Warunki lokalowe kształcenia uczniów przeniesionych po likwidacji szkoły do innej szkoły publicznej prowadzonej przez gminę.

Opis stanu faktycznego

Z analizy porównawczej warunków lokalowych szkoły przyjmującej Zespołu Szkół w Lekowie do warunków występujących w ostatnim roku funkcjonowania szkoły zlikwidowanej – Szkoły Podstawowej w Klępczewie i Szkoły Podstawowej w Rusinowie wynikało m in., że:

- w wymienionych szkołach zapewniono uczniom możliwość korzystania z biblioteki. Zlikwidowana szkoła w Rusinowie nie posiadała wprawdzie własnej biblioteki szkolnej, natomiast zapewniono uczniom możliwość korzystania z księgozbioru biblioteki gminnej liczącego 6876 woluminów, która funkcjonowała w budynku szkoły. Liczebność księgozbioru szkół w Klępczewie i Oparznie wynosiła 550 i 3415 woluminów. Biblioteki były dostępne dla uczniów : w SP w Rusinowie: 40 godz. tygodniowo, w Oparznie: 8 godz. tygodniowo, natomiast w Klępczewie 4 godz. tygodniowo tj. 2 razy w tygodniu po 2 godz. Zespół Szkół w Lekowie (szkoła przejmująca) nie posiadała biblioteki szkolnej – korzystała z Gminnej Biblioteki Publicznej w Lekowie, która znajduje się w budynku Zespołu Szkół. Biblioteka ta posiadała 6420 woluminów (biblioteka gminna czynna była 40 godz. tygodniowo) a szkoła filialna w Oparznie 1598 woluminów, czynna 5 godz. tygodniowo.

(dowód: akta kontroli str. 247 – 250, 433)

- w szkole przejmującej zajęcia odbywały się w klasopracowniach (11 sal lekcyjnych w Lekowie, 2,5m² na 1 ucznia i 10 w Oparznie 10 m² na 1 ucznia). Nie było pracowni przedmiotowych (z wyłącznym przeznaczeniem do nauki jednego przedmiotu). W szkołach zlikwidowanych było 7 (Klępczewo) i 9 (Rusinowo) sal lekcyjnych.

- likwidowane szkoły w Klępczewie i Rusinowie nie posiadały sali gimnastycznej i innych pomieszczeń do zajęć sportowych, oraz wyposażenia sanitarnego. Zajęcia wychowania fizycznego odbywały się na utwardzonym boisku szkolnym przystosowanym do gry w piłkę koszykową, siatkową itp. oraz na boisku trawiastym do gry w piłkę nożną. lub korytarzu szkolnym. Szkoła przejmująca – Zespół Szkół w Lekowie korzystała z dobudowanej do budynku szkoły Gminnej Hali Sportowej wyposażonej w zaplecze sanitarne w postaci 4 szatni 8 toalet i 16 pryszniców. Szkoła Podstawowa Filia w Oparznie posiadała salę gimnastyczną o powierzchni 228 m² szatnie oraz zaplecze sanitarne.

- w szkołach likwidowanych i szkole przejmującej znajdowały się miejsca rekreacji dla uczniów klas 0 i I-III z wyposażeniem.

- w szkołach likwidowanych nie było świetlicy, nie było wyodrębnionego pomieszczenia z przeznaczeniem na świetlicę szkolną dla uczniów klas I-III. W szkole przejmującej ZS w Lekowie znajdowała się świetlica służąca wszystkim uczniom w szkole o powierzchni 17 m² czynna 11 godz. tygodniowo dla uczniów Szkoły Podstawowej, i 5 godz. tygodniowo dla uczniów Gimnazjum. W SP Filialnej w Oparznie znajdowała się świetlica o powierzchni 50m².

- w obu szkołach wydzielone zostało pomieszczenie na jadalnię, a uczniowie mogli spożywać ciepły posiłek w szkole (catering). W szkołach zlikwidowanych i w szkole przejmującej z posiłków mogli korzystać wszyscy uczniowie.

(dowód: akta kontroli str. 247 – 250)

W zlikwidowanym gimnazjum w Oparznie było 44 uczniów, którzy korzystali z 3 sal lekcyjnych oraz z sali gimnastycznej o powierzchni 228 m². Z pozostałych 7 sal korzystali uczniowie szkoły podstawowej wraz z oddziałem przedszkolnym. W związku z likwidacją gimnazjum 3 sale lekcyjne dotychczas zajmowane przez uczniów gimnazjum oddane zostały do dyspozycji uczniów szkoły podstawowej, szkoły filialnej w Oparznie w związku z czym warunki lokalowe filii poprawiły się.

(dowód: akta kontroli str. 433)

W roku likwidacji szkół, w gimnazjum w Lekowie uczyło się łącznie 90 uczniów, którzy korzystały z 5 sal lekcyjnych i pełnowymiarowej hali sportowej w Lekowie. Po likwidacji gimnazjum w Oparznie liczba uczniów w gimnazjum w Zespole Szkół w Lekowie wyniosła 85 osób, które korzystały z 4 sal lekcyjnych i pełnowymiarowej hali sportowej. Mimo likwidacji gimnazjum w Oparznie liczba uczniów w gimnazjum w Lekowie zmniejszyła się z powodu podjętej decyzji przez rodziców o posłaniu dzieci do innej szkoły niż gimnazjum w Lekowie.

(dowód: akta kontroli str. 247 – 250, 433)

1.2.2. Warunki organizacyjne kształcenia uczniów przeniesionych po likwidacji szkoły do innej szkoły publicznej prowadzonej przez gminę.

Opis stanu faktycznego

W szkołach zlikwidowanych w Kłępczewie i Rusinowie i Zespole Szkół w Oparznie łączone klasy: „O”+ I, II+III,IV+V. W ZS w Lekowie i Szkole Filialnej w Oparznie brak łączenia oddziałów.

- Liczebność uczniów w poszczególnych oddziałach likwidowanych szkół przedstawiała się następująco: SP Kłępczewo – I - 6 osób, II - 5 osób, III - 6 osób, IV - 6 osób, V - 5 osób, VI - 6 osób; SP Rusinowo – I - 7 osób, II - 9 osób, III - 7 osób, IV - 5 osób, V - 9 osób, VI - 9 osób; ZS Oparzno – I - 7 osób, II - 8 osób, III - 6 osób, IV - 10 osób, V - 9, osób, VI - 7 osób;

Liczebność uczniów w poszczególnych oddziałach szkoły przejmującej przedstawiała się następująco: ZS Lekowo – I - 18 osób, II - 25 osoby, III - 18 osób, IV - 28 osób, V - 25 osób, VI - 20 osób , SP Filialna w Oparznie – I - 8osób, II - 9 osób, III - 7 osób, IV - 7 osób, V - 10osób, VI - 14osób;

- w szkołach zlikwidowanych i szkole filialnej znajdowały się pracownia komputerowe o 11 stanowiskach komputerowych – w tym 1 serwer, które zapewniały możliwość jednoosobowej pracy ucznia przy komputerze, w szkole w Lekowie pracownia komputerowa o 11 stanowiskach 10 + 1 serwer umożliwiała pracę 2 uczniów przy 1 komputerze;

(dowód: akta kontroli str. 236 – 237)

Pan Zdzisław Pawelec – Wójt Gminy wyjaśnił, że: *W Szkole Podstawowej w Lekowie naucza się zajęć komputerowych i informatyki w podziale na 5 grup. Tylko jedna z nich realizuje zalecenia jednoosobowej pracy ucznia na stanowisku*

komputerowym. W pracowni jest 10 stanowisk pracy, uzupełnienie o 4 stanowiska pozwoli spełniać wymagany standard. Uczniowie zlikwidowanego gimnazjum w Oparznie również nie uczyli się informatyki pracując na samodzielnych stanowiskach.

(dowód: akta kontroli str. 433 – 434)

- w szkole przejmującej wydzielona została przestrzeń szkolna dla uczniów klas I-III. Sale lekcyjne, szatnia i sanitariaty zlokalizowane zostały na I kondygnacji budynku, nie było wspólnego użytkowania z uczniami klas IV-VI;

- po przeprowadzeniu likwidacji szkół w Kłępczewie i Rusinowie i przekształceniu SP w Oparznie w szkołę filialną zachowano zgodność języków obcych nauczanych w szkole likwidowanej i nowej szkole. W szkołach likwidowanych i szkole przejmującej nauczano języka niemieckiego ponadto wprowadzono również nauczanie języka angielskiego;

- w szkołach likwidowanych i szkole przejmującej i szkole filialnej znajdowały się sale lekcyjne wyposażone w sprzęt komputerowy – 10 komputerów i serwer. W każdej ze szkół jedna sala. Sprzęt w ZS w Lekowie i szkole filialnej w Oparznie był podłączony do sieci internet i sprawny;

- zakres zajęć pozalekcyjnych dla uczniów w szkołach zlikwidowanych obejmował: w SP w Kłępczewie: 3,5 godziny/tygodniowo, Koła zainteresowań 32 osoby - 94%, 2 godziny/tygodniowo. Koło przedmiotowe 25 uczniów – 73%, w SP w Rusinowie: 3 godziny/tygodniowo, koło zainteresowań 25 osób - 54%, 2 godziny/tygodniowo, koło przedmiotowe 25 osób - 54%, ZS Oparzno 1 godzina/tygodniowo, koło zainteresowań 15 osób - 31% 2 godziny/tygodniowo, koło przedmiotowe 13 osób - 27%, W ZS Lekowo i szkole filialnej w Oparznie brak zajęć pozalekcyjnych, w zastępstwie realizowano program unijny dla klas: I – III „Dogonić świat” w którym brali udział wszyscy uczniowie tych klas (koło: matematyczne, dla dzieci uzdolnionych, logopedyczne, nauki pisania i czytania), dla klas: IV-VI – „Równe szansę w edukacji” w którym brali udział wszyscy uczniowie tych klas (koło matematyczne, teatralne, historyczne przyrodnicze i językowe);

- w szkołach zlikwidowanych w Kłępczewie i Rusinowie klasa „0” - 6 osób łączona była z klasą I. W przekształconej szkole podstawowej w Oparznie klasa „0” – 12 osób nie była łączona z klasą 1. W przejmującej szkole w Lekowie i szkole filialnej w Oparznie klasa „0” - 37 osób w Lekowie i 17 osób w Oparznie nie była łączona z klasą 1;

(dowód: akta kontroli str.236 – 237, 239 – 250,)

1.2.2. Działania podejmowane w celu wyeliminowania różnic w programach nauczania stosowanych w szkole zlikwidowanej i szkole przejmującej uczniów.

Opis stanu faktycznego

W Szkole Podstawowej w Lekowie, która przejęła uczniów ze zlikwidowanych szkół, różnice programowe dotyczyły tylko uczniów Szkoły Podstawowej w Kłępczewie, która realizowała program nauczania historii i społeczeństwa, ponadto jedna klasa Szkoły Podstawowej w Oparznie realizowała inny program edukacji wczesnoszkolnej niż SP w Lekowie.

(dowód: akta kontroli str.435)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Urzędu Gminy, w opisanym wyżej zakresie, nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwagi dotyczące badanej działalności

Uwagi NIK dotyczą:

- braku możliwości w Szkole Podstawowej w Lekowie i Gimnazjum w Lekowie jednoosobowej pracy ucznia na stanowisku w pracowni komputerowej podczas gdy zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego:

Uczniowie na I etapie edukacyjnym powinni miec mozhliwosc odbywania zajec w pracowni komputerowej organizowanych w grupach o liczebnosci odpowiadajacej liczbie stanowisk komputerowych (zalecenie nr 11), Zaleca sie, aby uczen podczas zajec komputerowych na II i III etapie edukacyjnym miel do dyspozycji osobny komputer z dostepem do internetu (zalecenie dotyczace przedmiotow: Zajecia komputerowe i Informatyka);

- braku w Zespole Szkol w Lekowie (szkole przejmujacej) biblioteki szkolnej – Szkoła Podstawowa w Lekowie i Gimnazjum w Lekowie korzystaly z Gminnej Biblioteki Publicznej w Lekowie, ktora znajduje sie w budynku Zespołu Szkół.

1.3. Zmiana nauczycieli dla uczniow zlikwidowanych szkol.

1.3.1. Kwalifikacje zawodowe nauczycieli w szkolach przejmujacych uczniow w stosunku do szkoly zlikwidowanej.

Opis stanu faktycznego

W SP Klępczewo w ostatnim roku jej funkcjonowania zatrudnionych bylo ogolem 10 nauczycieli, w tym 4 nauczycieli, tj. 40% stanowili nauczyciele mianowani (1 osoba) i dyplomowani (3 osoby), oraz 4 nauczycieli kontraktowych i 2 stazystow.

W SP Rusinowo w ostatnim roku jej funkcjonowania zatrudnionych bylo ogolem 9 nauczycieli, w tym 6 nauczycieli, tj. 67% stanowili nauczyciele mianowani (5 osob) i dyplomowani (1 osoba), oraz 3 nauczycieli kontraktowych.

W ZS Oparznie w ostatnim roku jej funkcjonowania zatrudnionych bylo ogolem 16 nauczycieli, w tym 12 nauczycieli, tj. 75% stanowili nauczyciele mianowani (6 osob) i dyplomowani (6 osob), oraz 4 nauczycieli kontraktowych.

W ZS w Lekowie (przejmujacej uczniow z likwidowanych szkol zatrudnionych bylo ogolem 22 nauczycieli, w tym 19 nauczycieli, tj. 86% stanowili nauczyciele dyplomowani (12 osob) i mianowani (7 osob), oraz 3 nauczycieli kontraktowych.

W Szkole Podstawowej, Szkole Filialnej w Oparznie zatrudnionych bylo ogolem 14 nauczycieli, w tym 11 nauczycieli, tj. 79% stanowili nauczyciele dyplomowani (8 osob) i mianowani (3 osoby) oraz 3 nauczycieli kontraktowych.

(dowod: akta kontroli str. 238)

1.3.2. Kontynuacja zatrudnienia nauczycieli w szkolach przejmujacych uczniow lub w innych szkolach

Opis stanu faktycznego

W wyniku likwidacji SP w Klępczewie z 10 nauczycieli ogolem zatrudnionych:

- do ZS w Lekowie przyjetych zostalo ze SP w Klępczewie 2 nauczycieli kontraktowych;

- 2 nauczycielom kontraktowym wypowiedziano warunki umowy z 2 miesiecznym wypowiedzeniem;

- 2 nauczycielom stazystom umowy o prace wygasly z dniem 31 sierpnia 2011 r.;

- 1 nauczycielowi mianowanemu wypowiedziano umowe o prace z zachowaniem 6 miesiecznej odprawy;

- 2 nauczycielom dyplomowanym wypowiedziano warunki umowy o prace z zachowaniem odprawy 1 miesiecznej (1 osoba) i 6 miesiecznej (1 osoba) w przypadku 1 osoby umowa wygasla z dniem 31 sierpnia 2011 r.;

(dowod: akta kontroli str. 129)

W wyniku likwidacji SP w Rusinowie z 9 nauczycieli ogolem zatrudnionych :

- 4 nauczycieli przeniesionych zostalo za porozumieniem stron do ZS w Lekowie w tym 1 nauczyciel dyplomowany, 2 mianowanych i 1 kontraktowy;

- 2 nauczycieli przeniesione zostały za porozumieniem stron do innych szkół w tym 1 nauczyciel kontraktowy do ZS w Bierzwnicy i 1 nauczyciel mianowany do innej szkoły poza terenem gminy Świdwin;
- 1 nauczycielowi kontraktowemu wypowiedziano warunki umowy o pracę za 2 miesięczną odprawą;
- 2 nauczycieli mianowanych przeszło na emeryturę.

(dowód: akta kontroli str. 129)

W wyniku przekształcenia ZS w Oparznie z 16 nauczycieli ogółem zatrudnionych:

- 6 nauczycieli przeniesionych zostało za porozumieniem stron do ZS w Lekowie w tym: 3 nauczycieli dyplomowanych, 2 nauczycieli mianowanych, i 1 nauczyciel kontraktowy;
- 5 nauczycielom wypowiedziano warunki umowy o pracę w tym 2 nauczycielom mianowanym i 3 nauczycielom kontraktowym;
- 5 nauczycieli przeszło na emeryturę w tym: 3 dyplomowanych i 2 mianowanych.

(dowód: akta kontroli str. 130)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Urzędu Gminy w opisanym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Organizacja dowożenia uczniów do szkół na terenie gminy.

2.1.1. Realizacja przez gminę obowiązku zapewnienia uprawnionym uczniom bezpłatnego dowożenia w roku szkolnym 2013/2014

Opis stanu faktycznego

W roku szkolnym 2012/2013 Gmina organizowała dowożenie do 3 szkół podstawowych i 2 gimnazjów dla 318 uczniów, tj. 67,2% uczniów uczęszczających do tych szkół (473 uczniów).

Natomiast w roku szkolnym 2013/2014 Gmina organizowała dowożenie dla 346 uczniów, tj. 69,8% uczniów uczęszczających do tych szkół (496 uczniów).

Uczniowie dowożeni byli do szkół zarówno autobusami szkolnymi (GIMBUS) jak i autobusami Przedsiębiorstwa Komunikacji Samochodowej (PKS), na podstawie sprzedanych biletów miesięcznych wystawianych w oparciu o imienny wykaz uczniów uczęszczających do 3 placówek szkolnych.

(dowód: akta kontroli str.227 – 229)

Zwrot kosztów dojazdów do szkół środkami komunikacji publicznej, finansowanych przez gminę, dotyczył dowozu uczniów do tych szkół w cenie opłaty za bilet miesięczny, sprzedany przez PKS.

Zgodnie z art. 17 ust 3 ustawy o systemie oświaty, jeśli droga dziecka z domu do szkoły, w której obwodzie mieszka, przekracza odległości wymienione w ust 2, obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu lub zwrotu kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej.

W autobusach szkolnych opiekę nad uczniami dowożonymi do ZS w Bierzwnicy, ZS w Lekowie i SP Szkoły Filialnej w Oparznie pełnili zatrudnieni przez Gminę Świdwin opiekunowie, (6 osób) w tym: 4 opiekunów w ZS w Lekowie, 1 opiekun w SP w Oparznie i 1 opiekun w ZS w Bierzwnicy.

(dowód: akta kontroli str. 222)

2.1.2. Droga uczniów z obwodu szkół zlikwidowanych do szkół w których kontynuują naukę.

Opis stanu faktycznego

Do ZS w Lekowie i SP filialnej w Oparznie uczniowie dowożeni byli autobusami szkolnymi i autobusami PKS.

Autobus szkolny zabierał uczniów z przystanków autobusowych PKS lub z przystanku przy świetlicy wiejskiej i w obecności opiekuna zawoził bezpośrednio do szkoły. W autobusie szkolnym dla wszystkich przewożonych dzieci były miejsca siedzące.

Czas dojazdu i odległość dowożenia uczniów z obwodów zlikwidowanych Szkół Podstawowych w Klęczewie i Rusinowie oraz Gimnazjum w Oparznie do ZS w Lekowie wynosił odpowiednio:

Czas przejazdu wynosił od 2 min (1,5 km) z Kartlewa do 19 min (17,2 km) z Rogalina do Szkoły Podstawowej w Lekowie i od 3 min (3,5 km) z Lipców do 16,5 (19 min) z Blizny do Szkoły Podstawowej, Szkoły filialnej w Oparznie, oraz od 4 min (4 km) z Bełna do 22 min (12,6 km) z Goli Górnej do Gimnazjum w Lekowie.

(dowód: akta kontroli str.227, 229, 219)

Przeprowadzone oględziny przebiegu dowożenia uczniów z obwodów szkół zlikwidowanych do nowej szkoły wykazały, że uczniowie dowożeni do szkół zarówno autobusem szkolnym jak i autobusami PKS, zabierani byli z przystanków autobusowych PKS lub przed świetlicy wiejskiej, które zapewniały uczniom bezpieczeństwo w trakcie oczekiwania na ich przyjazd oraz chroniły przed niekorzystnym wpływem czynników atmosferycznych.

Opiekun w autobusie szkolnym ponosił odpowiedzialność za bezpieczeństwo dowożonych dzieci od chwili wejścia do autobusu do chwili przekazania ich szkole oraz od chwili odebrania ich ze szkoły do chwili opuszczenia autobusu przez ucznia na przystanku w swojej miejscowości. Zapewnienia bezpieczeństwa w przypadku awarii autobusu do czasu przyjazdu autobusu zastępczego. Otwierania drzwi i wyjścia z autobusu podczas wsiadania i wysiadania dzieci.

(dowód: akta kontroli str.219)

W latach 2011 - 2013(30.06.) na dowożenie uczniów Gmina poniosła wydatki w wysokości odpowiednio:

- Zespół Szkół w Lekowie – 260,7 tys. zł., 479,0 tys. zł., 247,1 tys. zł.;
- SP w Oparznie – 87.3 tys. zł.(do 30.06.2011 r.);
- Zespół Szkół w Bierzwnicy – 124.3 tys. zł., 129,8 tys. zł., 72.8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 231 – 233)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Urzędu Gminy w opisanym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

3. Finansowanie zadań oświatowych gminy.

3.1. Zagospodarowanie przez gminę mienia zlikwidowanych szkół.

3.1.1. Zagospodarowanie nieruchomości (budynków i gruntów) zajmowanych na potrzeby zlikwidowanych szkół.

W budynku po zlikwidowanym Zespole Szkół w Oparznie (SP i Gimnazjum) swoją działalność od 01.09.2011 roku prowadzi Podstawowa Szkoła Filialna w Oparznie, która administracyjnie podporządkowana jest Szkole Podstawowej w Lekowie. Dodatkowo od 01.10.2012 roku w dwóch przystosowanych salach lekcyjnych swoją działalność rozpoczął Punkt Przedszkolny „Bajkowa Kraina” prowadzony przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci, Oddział Okręgowy w Koszalinie (dla 20 dzieci).Wartość księgowa nieruchomości po zlikwidowanym ZS w Oparznie wynosiła

Opis stanu faktycznego

976,7 tys. zł. w tym grunty 5,7 tys. zł. i budynki 971,0 tys. zł. przekazane dla ZS w Lekowie.

Do budynku po zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Klępczewie z dniem 18 października 2011 r. została przeniesiona świetlica wiejska oraz Centrum Kształcenia (wyposażona w 10 jednostek komputerowych wraz z dostępem do Internetu). W pozostałej części budynku od 1 grudnia 2013 roku planowane jest rozpoczęcie działalności Środowiskowego Domu Samopomocy. Wartość księgową nieruchomości po zlikwidowanej SP w Klępczewie wynosiła 333,1 tys. zł. w tym grunty 12,1 tys. zł., budynki 237,0 tys. zł. i grunty inżynierii lądowej i wodnej na kwotę 84,0 tys. zł. przekazane do Środowiskowego Domu Samopomocy „Pazem Łatwiej” na kwotę 245,4 tys. zł. pozostało 87,8 tys. zł.

Budynek po zlikwidowanej Szkole Podstawowej w Rusinowie miał być wydzierżawiony spółce pod nazwą J.K. Edukacja z przeznaczeniem na utworzenie Młodzieżowego Ośrodka Wychowawczego. Po przeprowadzonych konsultacjach społecznych w wyniku oporu społecznego odstąpiono od tego zamiaru. Przygotowany również został operat szacunkowy wyceny nieruchomości gruntowej zabudowanej (wartość 957.000 zł.) z zamiarem zamiany w/w nieruchomości ze Starostwem Powiatowym w Świdwinie, która nie doszła skutku. W latach 2014-2015 planowana jest jego adaptacja budynku z przeznaczeniem na mieszkania socjalne. Wartość księgową nieruchomości po zlikwidowanej SP w Rusinowie wynosiła 825,6 tys. zł w tym grunty 13,1 tys. zł., budynki 602,3 tys. zł. i grunty inżynierii lądowej i wodnej 210,2 tys. zł. Nieruchomości po SP w Rusinowie nigdzie nie zostały przekazane.

W budynku Szkoły Podstawowej w Rusinowie znajdują się mieszkania socjalne. Wpływy z wynajmu mieszkań wynoszą:

1) 2011 centralne ogrzewanie - 1170,24 zł, czynsze - 1348,20 zł

2) 2012 centralne ogrzewanie - 4346,84 zł, czynsze - 1348,20 zł

(dowód: akta kontroli str. 133 – 134,437)

Żadna z nieruchomości po zlikwidowanych szkołach nie została zbyta.

Koszty utrzymania nieruchomości po zlikwidowanych szkołach Rusinowie i Klępczewie wyniosły:

- w 2011 r. odpowiednio: 9 391,23 zł. i 10 222,15 zł., tj. ogółem: 19 613,38 zł.

- w 2012 odpowiednio: 21 544, 18 zł. i 21 410,56 zł., tj. ogółem 42 954,74 zł.

- w 2013 (do 30.09.) odpowiednio: 11 188,18 zł. i 3 431,00 zł.

(dowód: akta kontroli str. 134)

3.1.2. Zagospodarowanie majątku ruchomego nieruchomości zlikwidowanych szkół.

Wyposażenie oraz pomoce dydaktyczne pozostałe po zlikwidowanych szkołach zostały przekazane do istniejących szkół zgodnie z ich zapotrzebowaniem. Na stanie zlikwidowanych szkół pozostał jedynie majątek który nie miał wartości i nie nadawał się do dalszego użytkowania.

Majątek ruchomy po zlikwidowanej SP w Oparznie, którego wartość księgową wyniosła łącznie 287,8 tys. zł. przekazany został do ZS w Lekowie. W tym komputery łącznej wartości 87,0 tys. zł., autobus wartości 113,0 tys. zł., pozostałe wyposażenie i księgozbiór łącznej wartości 79,6 tys. zł., licencje i oprogramowanie wartości 8,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 135 – 137,438)

Wartość księgową majątku ruchomego po zlikwidowanej SP w Rusinowie wyniosła łącznie 43,9 tys. zł. W tym kotły i maszyny energetyczne łącznej wartości 3,6 tys. zł., komputery łącznej wartości 13,1 tys. zł., pozostałe wyposażenie 24,6 tys. zł.,

licencji i oprogramowanie wartości 2,0 tys. zł. Majątek ruchomy łącznej wartości 26,6 tys. zł. został przekazany do ZS w Lekowie i Bierzwnicy, hali sportowej w Lekowie, świetlicy wiejskiej w Rusinowie i OSP w Rusinowie.

(dowód: akta kontroli str. 135 – 137,438 – 439)

Wartość księgową majątku ruchomego po zlikwidowanej SP w Kłępczewie wyniosła łącznie 48,1 tys. zł. W tym kotły i maszyny energetyczne łącznej wartości 1,8 tys. zł., komputery łącznej wartości 21,7 tys. zł., zmywarka gastronomiczna wartości księgowej 5,8 tys. zł. i pozostałe wyposażenie oraz księgozbiór łącznej wartości 18,7 tys. zł. Majątek ruchomy łącznej wartości 48,1 tys. zł. został przekazany do ZS w Lekowie, hali sportowej w Lekowie, świetlicy wiejskiej w Kłępczewie Środowiskowego Domu Samopomocy „Razem Łatwiej”.

(dowód: akta kontroli str. 135 – 137,439)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Urzędu Gminy w opisanym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

3.2. Wpływ likwidacji szkół na zmiany w zatrudnieniu pracowników do realizacji zadań oświatowych.

3.2.1. Sprawy pracownicze osób zatrudnionych w zlikwidowanych szkołach. Zmiany w organizacji obsługi administracyjno – ekonomicznej szkół w związku z likwidacją szkół.

Opis stanu faktycznego

W SP w Kłępczewie na dzień likwidacji szkoły zatrudnionych było 10 nauczycieli, w tym dyrektor szkoły oraz 5 pracowników administracji i obsługi. Spośród 10 nauczycieli, 4 zatrudnionych było na podstawie mianowania, 4 na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony i 2 nauczycieli na umowę o pracę na czas określony. Pracownicy administracji i obsługi byli zatrudnieni na umowach o pracę na czas określony (2 osoby) i czas nieokreślony (3 osoby).

W SP w Rusinowie na dzień likwidacji szkoły zatrudnionych było 9 nauczycieli, w tym dyrektor szkoły oraz 5 pracowników administracji i obsługi. Spośród 9 nauczycieli, 6 zatrudnionych było na podstawie mianowania, 3 na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Pracownicy administracji i obsługi byli zatrudnieni na umowach o pracę na czas określony (2 osoby) i czas nieokreślony (3 osoby).

W ZS w Oparznie na dzień likwidacji Zespołu szkół zatrudnionych było 16 nauczycieli, w tym dyrektor szkoły oraz 8 pracowników administracji i obsługi. Spośród 16 nauczycieli, 12 zatrudnionych było na podstawie mianowania, 4 na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Pracownicy administracji i obsługi zatrudnieni byli na umowach o pracę.

(dowód: akta kontroli str. 129 – 131)

W wyniku likwidacji szkół zatrudnienie stracił 1 pracownik administracji zatrudniony w ZS w Oparznie, z którym rozwiązano umowę o pracę z zachowaniem 3 miesięcznego okresu wypowiedzenia, 1 pracownik został przeniesiony za porozumieniem do ZS w Lekowie. W zlikwidowanych szkołach zatrudnionych było 2 pracowników na umowę o pracę na czas określony, którym wygasły umowy i 2 pracowników na czas nieokreślony.

4 pracowników administracji i obsługi zatrudnionych w ZS w Oparznie zostało przeniesionych za porozumieniem do ZS w Lekowie, 2 pracowników obsługi z SP w Rusinowie i 1 pracownik obsługi z SP w Kłępczewie zostało przeniesionych za porozumieniem stron do ZS w Lekowie.

W wyniku likwidacji szkół 14 nauczycieli zmieniło placówki, w których świadczyli pracę:

- 2 nauczycieli z SP w Klęczewie zostało przeniesionych za porozumieniem do ZS w Lekowie;
- 6 nauczycieli z SP w Rusinowie zostało przeniesionych za porozumieniem: do ZS w Lekowie (2 osoby), do Szkoły Filialnej w Oparznie (2 osoby), do ZS w Bierzwnicy w gminie Świdwin (1 osoba) i 1 osoba do Zasadniczej Szkoły Rolniczej w Świdwinie;
- 6 nauczycieli z ZS w Oparznie zostało przeniesionych za porozumieniem do ZS w Lekowie;

Sposób wykorzystanie nauczycieli z likwidowanych szkół opisano w pkt 1.3.2. na str. 13 i 14 niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 131,138,139)

W związku z likwidacją SP w Klęczewie, SP w Rusinowie oraz SP w Oparznie i Gimnazjum w Oparznie działających w ramach ZS w Oparznie kwota wypłaconych odpraw przedstawiała się następująco:

- Zespół Szkół Oparzno -110,4 tys. zł (9 nauczycieli i 3 pracowników obsługi),
- Szkoła Podstawowa w Rusinowie – 5,8 tys. zł (1 nauczyciel),
- Szkoła Podstawowa Klęczewo – 38,8 tys. zł (5 nauczycieli).

(dowód: akta kontroli str.434)

3.2.3. Zmiany w zatrudnieniu nauczycieli i pracowników administracyjno-obsługowych w szkołach przejmujących uczniów.

Opis stanu faktycznego

W ZS w Lekowie – szkole przejmującej uczniów nastąpiło zwiększenie liczby uczniów w stosunku do roku poprzedniego – w roku szkolnym 2010/2011 było 203 uczniów i 12 oddziałów w tym 1 oddział przedszkolny a w roku 2011/2012 o 256 uczniów i 12 oddziałów w tym 2 oddziały przedszkolne. Ze szkół likwidowanych przeszło 14 nauczycieli.

(dowód: akta kontroli str.139)

Wójt Gminy Świdwin odpowiadając na pytanie dotyczące sposobu zapewnienia obowiązkowego wymiaru pensum nauczycielom za szkół zlikwidowanych przeniesionym służbowo do nowych miejsc pracy wyjaśnił, że: „Nauczyciele ze zlikwidowanych szkół zostali zatrudnieni w Zespole Szkół w Lekowie, w skład którego wchodzi

1.Szkoła Podstawowa w Lekowie

2. Szkoła Filialna w Oparznie, podporządkowana organizacyjnie Publicznej Szkole Podstawowej w Lekowie i powołana uchwałą nr VI/70/2011 29.04.2011 w sprawie utworzenia szkoły filialnej w Oparznie podporządkowanej organizacyjnie Publicznej Szkole Podstawowej w Lekowie)

3.Gimnazjum w Lekowie

Zespół Szkół w Lekowie zatrudnił 12 nauczycieli ze szkół zlikwidowanych, aby zapewnić im obowiązkowy wymiar pensum dydaktycznego zostali oni oddelegowani do pracy w poszczególnych szkołach: Szkoła Podstawowa w Lekowie, Gimnazjum w Lekowie, Szkoła Filialna w Oparznie.

1 nauczyciel został za porozumieniem przeniesiony do Zespołu Szkół w Bierzwnicy i 1 do Zespołu Szkół Rolniczych w Świdwinie.

(dowód: akta kontroli str.434)

Ustalone nieprawidłowości

W działalności Gminy w opisanym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

3.3. Finansowanie z budżetu gminy szkół publicznych prowadzonych przez inne podmioty i szkół niepublicznych przejmujących uczniów szkół zlikwidowanych.

Opis stanu faktycznego

W kontrolowanym okresie nie wystąpiły przypadki finansowania przez gminę z budżetu szkół publicznych prowadzonych przez inne podmioty i szkół niepublicznych przejmujących uczniów szkół zlikwidowanych

(dowód: akta kontroli str.219)

3.4. Wpływ likwidacji szkół na zmiany w wydatkach na finansowanie zadań oświatowych gminy.

3.3.1. Kształtowanie się wydatków z budżetu gminy na finansowanie zadań szkolnych i pozaszkolnych objętych subwencjonowaniem w stosunku do wysokości otrzymanej części oświatowej subwencji ogólnej oraz dotacji celowych na zadania oświatowe.

Opis stanu faktycznego

Wydatki z budżetu Gminy na zadania oświatowe w relacji do uzyskanej części oświatowej subwencji ogólnej obrazuje poniższe zestawienie.

Wydatki z budżetu gminy na zadania oświatowe w relacji do uzyskanej części oświatowej subwencji ogólnej.

Lp.	Wyszczególnienie	Wykonanie		Plan ^{d)}
		2011. r.	2012 r.	2013 r.
1.	Wydatki oświatowe ogółem (działy: 801 i 854) ^{a)} , w tym:	6416(1)	5532(2)	5870(3)
1.1.	– wydatki bieżące	6416	5532	5870
1.2.	– wydatki majątkowe			
1.3.	– wydatki bieżące na zadania subwencjonowane ^{b)}	5630	4630	4919
2.	Wpływy z budżetu państwa na finansowanie wydatków na zadania szkolne i pozaszkolne, w tym:	3695	3432	3412
2.1.	– część oświatowa subwencji ogólnej ^{c)}	3695	3432	3412
2.2.	– dotacje bieżące na zadania subwencjonowane ^{b)}			
3.	Relacja: poz. 2./poz. 1.3. [%]	65,6	74,1	69,4
4.	Relacja: poz. 2.1./poz. 1.3. [%]	65,6	74,1	69,4

a/Wydatki wykazane w sprawozdaniu Rb-28S w działach 801 Oświata i wychowanie i 854 Edukacyjna opieka wychowawcza.

b/Wydatki w działach 801 i 854, z wyłączeniem rozdziałów: 80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, 80104 Przedszkola, 80106 Inne formy wychowania przedszkolnego, 80113 Dowożenie uczniów do szkół.

c/Łącznie ze środkami uzyskanymi z rezerwy części oświatowej subwencji ogólnej.

dPlan wydatków i dochodów gminy wg stanu za ostatni zamknięty miesiąc sprawozdawczy 2013 r.

(1) W tym:

- 80180195 – 238 tys. zł wydatki na Halę sportową w Lekowie
- 85485415 §324 -235 tys. zł- Stypendia UG

(2) W tym:

- 80180195 – 253 tys. zł wydatki na Halę sportową w Lekowie
- 85485415 §324 -101 tys. zł- Stypendia GOPS

(3) W tym:

- 80180195 – 258 tys. zł wydatki na Halę sportową w Lekowie
- 85485415 §324 -194 tys. zł- Stypendia GOPS

(dowód: akta kontroli str.433)

W wydatkach poniesionych przez Gminę Świdwin na zadania oświatowe w latach 2011 - 2013 (sierpień), wpływy uzyskane z budżetu państwa na finansowanie tych zadań stanowiły kolejno 57,6%, 62,0% i 58,1%. Wskaźnik pokrycia wydatków bieżących na zadania oświatowe objęte subwencjonowaniem do łącznej kwoty uzyskanej części oświatowej subwencji ogólnej i dotacji na bieżące zadania

oświatowe w 2011 r. wynosił 65,6%, w 2012 r. 74,1 % i 69,4% w 2013 r. (sierpień).

W 2012 r. poziom wydatków bieżących na zadania oświatowe w porównaniu do roku kalendarzowego likwidacji szkół zmalał z 6416 tys. zł. do 5532 tys. zł.

Kwoty części oświatowej subwencji ogólnej do wydatków bieżących na zadania subwencionowane w badanym okresie wzrosła 65,6% w 2011 r. do 74,1 w 2012 r. i zmalała do 69,4% w 2013 r. (sierpień) .

3.3.2. Przesłanki ekonomiczne likwidacji szkół, oszczędności w wydatkach Gminy na zadania oświatowe spowodowane likwidacją szkół

Wydatki na funkcjonowanie likwidowanych szkół w roku szkolnym 2010/2011 wyniosły 2 866 tys. zł w tym szkoły podstawowej w Klępczewie 591 tys. zł., SP w Rusinowie 688 tys. zł i ZS Oparzno 1587 tys. zł. Średnie wydatki bieżące rocznie na jednego ucznia w zlikwidowanych szkołach w ostatnim roku szkolnym ich funkcjonowania wyniosły odpowiednio 15 tys. zł., 12 tys. zł i 15 tys. zł.

Wydatki bieżące poniesione na funkcjonowanie Zespołu Szkół w Lekowie w roku szkolnym poprzedzającym przejęcie uczniów zlikwidowanych szkół wyniosły 1 887 tys. zł. i w roku szkolnym następnym 3 291 tys. zł.

Średnie wydatki bieżące rocznie na jednego ucznia w szkole przejmującej uczniów po zlikwidowanych szkołach (ZS w Lekowie) w roku szkolnym poprzedzającym przejęcie uczniów zlikwidowanych szkół wyniosły 9 tys. zł. a w roku szkolnym następnym 10 tys. zł..

Uzyskane z tytułu likwidacji ww. szkół korzyści ekonomiczne dla budżetu Gminy Świdwin (zmniejszenia wydatków i uzyskane przychody) – dodatkowe oszczędności równoważne wydatkom bieżącym na utrzymanie zlikwidowanych szkół w ostatnim roku szkolnym ich funkcjonowania wyniosły 2 866 tys. zł.

Nastąpił wzrost wydatków na utrzymanie szkoły przejmującej uczniów z obwodu szkół zlikwidowanych (ZS w Lekowie) o kwotę 1 404 tys. zł. w tym: wzrost wydatków na dowożenie uczniów do szkoły, spowodowany wprowadzeniem dodatkowych tras dowożenia uczniów szkół zlikwidowanych lub spowodowany zakupem biletów na dojazd środkami komunikacji publicznej do nowej szkoły przez uczniów zlikwidowanych szkół w wysokości 252 tys. zł. i pozostałych wydatków w kwocie 1 151 tys. zł.

Wydatki poniesione na odprawy z tytułu zwolnienia z pracy nauczycieli zlikwidowanych szkół wyniosły 155 tys. zł.

Wynik oszacowania korzyści dla Gminy Świdwin wynikających z likwidacji szkół podstawowych w Klępczewie, Rusinowie i Zespołu Szkół w Oparznie wyniósł 1 462 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 441 – 442)

Opis stanu faktycznego

Wydatki Gminy Świdwin na finansowanie dowożenia uczniów na zajęcia szkolne i dojazdy uczniów do szkół sklasyfikowane w rozdziale 80113 w roku szkolnym 2010/2011 wyniosły 519 tys. zł (w tym: 73 tys. zł. stanowiły wydatki ogółem związane ze zwrotem kosztów dojazdu uczniów do szkół w formie zakupu biletów miesięcznych; 446 tys. zł stanowiły pozostałe wydatki w tym rozdziale).

W roku szkolnym 2011/2012 (po likwidacji jednostek) całkowity koszt dowozu uczniów wyniósł 665 tys. zł (610 tys. zł stanowiły wydatki bieżące i 55 tys. zł wydatki majątkowe).

Na zakup biletów miesięcznych wydatkowano kwotę 79 tys. zł, kwota 531 tys. zł została wydatkowana na pozostałe wydatki w tym rozdziale.

Nastąpił wzrost wydatków w rozdziale 80113 o kwotę ogółem 146 tys. zł (z tego 55 tys. zł stanowiły wydatki majątkowe i 91 tys. zł wydatki bieżące). Wydatki bieżące na zakup biletów miesięcznych dla uczniów wzrosły o 6 tys. zł. Pozostałe wydatki

sklasyfikowane w rozdziale 80113 na dowożenie uczniów do szkół wzrosły o kwotę 85 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str.443)

Szacowania oszczędności gminy Świdwin w wyniku likwidacji 4 szkół : SP w Klęczewie, SP w Rusinowie SP w Oparznie i Gimnazjum w Oparznie działających w ramach ZS w Oparznie:

- oszczędności w wydatkach:
 - oszczędności równoważne wydatkom bieżącym na funkcjonowanie zlikwidowanych szkół w roku szkolnym 2010/2011 – 2 866 tys. zł. (w tym SP Klęczewo – 591 tys. zł., SP Rusinowo – 688 tys. zł., SP Oparzno – 1 587 tys. zł.;
 - wpływy z rezerwy oświatowej subwencji ogólnej w 2011 r. (na sfinansowanie odpraw dla zwalnianych nauczycieli) – 0 zł;
- wzrost wydatków na zadania oświatowe wywołany likwidacją szkoły:
 - zwiększenie wydatków bieżących na przejmujący uczniów ZS w Lekowie w roku szkolnym 2011/2012 w stosunku do roku szkolnego 2010/2011 – kwota 1 404 tys. zł. (wydatki bieżące 2011/2012 – 3 291 tys. zł., wydatki bieżące 2010/2011 – 1 887 tys. zł.
 - wypłacone odprawy dla zwalnianych nauczycieli i pracowników niebędących nauczycielami – 155 tys. zł. (SP Klęczewo – 38,8 tys. zł., ZS Oparzno – 110,4 tys. zł., SP Rusinowo – 5,8 tys. zł.;
 - wydatki na przygotowanie do zbycia budynku pozostałego po zlikwidowanej SP w Rusinowie (wycena nieruchomości) – kwota 3 tys. zł.,
 - wzrost kosztów dowożenia uczniów z obwodu zlikwidowanych szkół do ZS w Lekowie – kwota 253 tys. zł.

Wynik szacowania = suma pozycji I – suma poz. II. 2866 tys. zł. – 1404 tys. zł. = 1462 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 440,441 – 442,443)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności Gminy w opisanym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli, nie zgłasza wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały.

Szczecin, dnia 2013 r.

Dyrektor
Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler

Jarosław Tarasewicz
st. inspektor k.p.